

# Nytt fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet: Bruker du røntgen?

KRISTINE WIKAN, SENIORRÅDGIVER, SEKSJON MEDISINSK STRÅLEBRUK, DIREKTORATET FOR STRÅLEVERN OG ATOMSIKKERHET

**Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) er fagmyndighet og forvaltningsmyndighet på området strålevern. Vår rolle er blant annet å informere og gi veiledning om strålevernregelverket, dra på tilsyn hos tannklinikker og gi godkjenning til tannklinikker som bruker CBCT. Nå har vi tre spennende nyheter innen strålevern og strålebruk.**

## **Oppdatert Veileder 14 om strålebruk**

I år oppdaterte vi veilederen om strålebruk innen odontologi, [https://www.dsa.no/publikasjoner/veileder-14-veileder-om-stralebruk-innen-odontologi/Veileder\\_14\\_odontologi.pdf](https://www.dsa.no/publikasjoner/veileder-14-veileder-om-stralebruk-innen-odontologi/Veileder_14_odontologi.pdf). I veilederen finner dere en beskrivelse av krav innen strålevern og hva dere må gjøre for å oppfylle dem. Som tidligere finner dere blant annet anbefalinger for berettigelse og optimalisering, pluss kompetansekrav. Nytt i veilederen er mer spesifikke anbefalinger til obligatorisk tilleggskompetanse i strålevern for tannleger som skal betjene CBCT. Vi har også oppdatert skjermingsanbefalingene våre.

CBCT har økt i bruk de siste årene. Derfor har vi innført et nytt delkapittel i veilederen om viktigheten av kliniske revisjoner. Dette vil bidra til at klinikker med CBCT vil sørge for å ha oppdaterte henvisningskriterier og protokoller, sett

opp mot evidensbaserte faglige anbefalinger. Klinikker med panoramærøntgen bør også vurdere sin praksis jevnlig.

Vi anbefaler at alle som er involvert i bruk i røntgen setter seg inn i veilederen, og at klinikker linker til den i kvalitetssystemet sitt.

## **Innsamling av representative doser**

Nytt i høst, er at vi skal starte innsamlingen av «representative doser» fra klinikker som bruker CBCT. Representative doser er en median doseverdi for et gitt antall pasienter for en gitt indikasjon. Eksempel på indikasjon kan være kjevekamsvurdering for singelimplantat eller kartlegging av retinert visdomstann eller hjørnetann. Innsendte representative doser gir oss oversikt og mulighet til å lage nasjonale referanseverdier. Klinikker kan bruke referanseverdiene til å sammenlikne med egne representative doser. Er dosene til pasientene mye høyere eller lavere enn de nasjonale referanseverdiene, kan det være behov for å optimalisere undersøkelsene ved å endre på innstillingene. Det finnes allerede nasjonale referanseverdier for mange røntgenundersøkelser som gjøres på sykehus, og det blir derfor et løft for tannlegebransjen at det også skal etableres referansedoser for dentale CBCT-undersøkelser.

## **Seminar om CBCT**

Den 21. november i år, skal vi i samarbeid med Avdeling for kjeve- og ansiktsradiologi ved UiO arrangere et seminar om CBCT i Oslo <https://www.odont.uio.no/om/aktuelt/arrangementer/2025/cbct-seminar-2025.html>. Seminaret er for tannleger og andre som jobber med CBCT, og formålet er deling av informasjon og erfaring og å ha dialog mellom alle aktører om strålevern, arbeidsrutiner og regelverk, inkl. implementering av representative doser. For noen er CBCT fortsatt relativt nytt, for andre noe en jobber med daglig. Det er derfor viktig å kunne utveksle erfaringer og bidra til kalibrering sammen med andre i fagmiljøet. Påmeldingsfristen til seminaret er 15. september.

